

Башкы редактордон

Журналда Кыргызстандын аймагын сейсмологиялык жана геология-геофизикалык изилдөөлөрдүн жыйынтыктары берилген. Тянь-Шандын мезозойго чейинки структураларына берилген мүнөздөмө мобилисттик чечмелөө көз карашынан алынып берилген. Жарды-Кайыңды суусунун өрөөнү боюнча Чоңкурчак зонасында тренчинг методу менен палеосейсмологиялык изилдөөнүн негизинде бир аз мурунураак убакытта бул жерде $M=6,8-7,2$ болгонкүчтүү жер титирөөлөр болгондугу далилденген.

Кочкор жер тилкесинин күчтүү жер титирөөлөрүн божомолдоо үчүн гидрогеологиялык изилдөөлөрдүн жыйынтыктары жана бул жердин магнит талаасынын локалдуу (калдык) аномалияларын чечмелөө боюнча маалыматтар талдоого алынат. Боом капчыгайында болуп өткөн жер титирөөнүн ($M=4.8$) башкы силкинүүсүнүн жана афтершокторунун очок механизми изилденген жана тургузулган. Кыргызстандын жана ага жакын жайгашкан аймактардын күчтүү жер титирөөлөрүнүн басандоосу жана силкинүүлөрүнүн интенсивдүүлүгүнүн аймактык өзгөчөлүктөрү талкууланат.

Түштүк Тянь-Шандын Алай-Кашгар аймагынын сейсмикалык режиминин мезгилдүүлүгү каралат жана 2020-жылга чейинки сейсмикалык коркунуч деңгээлинин күтүлүүчү жогорулоо мезгилдеринин божомолу берилет.

Сейсмикалык микрорайондоштуруу методикаларын өркүндөтүү максаттарында Кыргызстанда XX кылымдын ортосу – XXI кылымдын башында колдонулган ар түрдүү методикалык аспекттер келтирилет.

Айрым мүнөздүү профилдердин ар түрдүү кырдаалдар жана вертикалдык тыгыздык кесилиштери үчүн Тянь-Шандын жер кыртышынын үч өлчөмдүү тыгыздык үлгүсү берилет.

Андан тышкары, палинологиялык материалдын негизинде Кыргыз Тянь-Шанындагы ийне жалбырактуу токойлордун түптөлүү тарыхы (пермь мезгилинен голоценге чейинки) каралган.

Жер жөнүндөгү илимдер тармагында эмгектенген адистердин кеңири чөйрөсүнө арналган.

Абдрахматов К.Е., г.-м.и. доктору, профессор
КР УИАнын Сейсмология институтунун директору

От главного редактора

В журнале изложены результаты сейсмологического и геолого-геофизического изучения территории Кыргызстана. Дана характеристика домезозойских структур Тянь-Шаня в мобилистской интерпретации. На основании палеосейсмологических исследований методом тренчинга в зоне Чонкурчакского разлома по долине р. Джарды-Каинды доказано, что в недавнем прошлом здесь имели место сильные землетрясения $M=6,8-7,2$.

Анализируются результаты гидрогеологических исследований для прогноза сильных землетрясений и данные по интерпретации локальных (остаточных) аномалий магнитного поля Кочкорского участка. Изучен и построен механизм очага главного толчка и афтершоков землетрясения ($M=4.8$), произошедшего в районе Боомского ущелья. Обсуждаются региональные особенности затухания и интенсивность сотрясений сильных землетрясений Кыргызстана и прилегающих регионов.

Рассматривается периодичность сейсмического режима региона Алай-Кашгар Южного Тянь-Шаня и даётся прогноз ожидаемых периодов повышения уровня сейсмической опасности до 2020 г.

С целью усовершенствования методики сейсмического микро-районирования приведены различные методические аспекты, используемые в Кыргызстане за период середины XX – начала XXI веков.

Представлена трёхмерная плотностная модель земной коры Тянь-Шаня для различных случаев и вертикальные плотностные разрезы некоторых характерных профилей.

Кроме того, на основании палинологического материала рассмотрена история формирования хвойных лесов (от пермского периода до голоцена) Кыргызского Тянь-Шаня.

Издание рассчитано на широкий круг специалистов, работающих в области наук о Земле.

Доктор г.-м.н., профессор **Абдрахматов К.Е.**,
Директор Института сейсмологии НАН КР